

*Таранець Є. О.,
здобувач вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ВПЛИВ ЕКОНОМІКИ НА МАЛИЙ БІЗНЕС

Економічні умови впливають на всі підприємства, хоча малі підприємства часто відчують вплив економічних змін швидше, ніж їхні великі колеги. Підйоми в економіці зазвичай створюють приплив нових або розширених бізнес-можливостей для малих операцій, тоді як спад економічного циклу може мати серйозні та довготривалі наслідки.

На сучасному етапі розвитку економіки України малий та середній бізнес характеризується динамічністю, сприяє розв'язанню проблем зайнятості населення, породжує конкуренцію, забезпечуючи зростання експортного потенціалу та наповнення внутрішнього ринку споживчими товарами та послугами [1].

У сильній економіці майже всі підприємства мають більше процвітання. Наявний дохід високий, безробіття низьке, а довіра споживачів спонукає людей повертати свої гроші в економіку шляхом купівлі товарів і послуг першої та несуттєвої необхідності. Вплив сильної економіки на малий бізнес є подвійним: зі зростанням бізнесу зростає також і потреба малого бізнесу встигати за попитом шляхом найму додаткових працівників, розширення торгових площ або додавання нових продуктових ліній. Хоча це можна розглядати як позитивний момент, недоліком є те, що якщо економіка починає хилитися, багато малих підприємств виявляються надмірно розширеними, що може призвести до масових звільнень і банкрутства бізнесу.

Під час економічного спаду багато малих підприємств стикаються з низкою проблем. Споживачі починають турбуватися про стабільність своєї роботи та, своєю чергою, більш обережні з витратами, що призводить до зменшення доходу для власників малого бізнесу. Повільний потік прибутку може ускладнити для малого бізнесу повернення кредиторів, що може негативно вплинути на його довгострокову життєздатність. Підприємство, яке постає перед фінансовими труднощами, має набагато менше шансів отримати кредити на капітальні витрати та операції, що обмежує можливості для зростання. Багато малих підприємств також змушені скорочувати свою робочу силу під час повільної економіки. Це обмежує їх здатність обслуговувати клієнтів і сприяє зростанню рівня безробіття, що ще більше сповільнює економіку.

Малі підприємства діють переважно на внутрішньому ринку країни. Їх діяльність сприяє трудовій зайнятості й реалізації творчих можливостей населення, зниженню рівня безробіття, формуванню середнього класу,

зміцненню політичної стабільності. Вони швидко пристосовуються до змін в умовах господарської діяльності й забезпечують раціональне переміщення капіталу з однієї господарської сфери в іншу [2].

Деякі види малого бізнесу процвітають в умовах повільної економіки. Наприклад, компанії, які сприяють викупу житла та поверненню транспортних засобів і майна, знаходять свій бізнес на підйомі під час повільної економіки. Крім того, власники малого бізнесу з надійною та значною фінансовою підтримкою можуть побачити збільшення можливостей розширення, викупивши своїх конкурентів, що борються, або поглинаючи клієнтські бази конкурентів, які не працюють.

Малий бізнес є генератором створення робочих місць, але так само великі підприємства є каталізаторами формування підприємств малого бізнесу, для вироблення окремих елементів продукції або надання послуг [3].

Малий бізнес має перевагу перед великим бізнесом, коли мова йде про адаптацію до економічних коливань. Малі підприємства зазвичай мають меншу базу для прийняття рішень з точки зору лідерства. У той час як великій компанії може знадобитися скликати численні збори акціонерів для обговорення змін у бізнес-стратегії та напрямку, малий бізнес є набагато швидшим у процесі прийняття рішень. Як правило, малий бізнес може швидше приймати рішення щодо зміни курсу, збільшення або зменшення кількості робочої сили чи пропозиції продуктів або суттєво змінити імідж компанії, щоб адаптуватися до мінливої економіки.

Список використаних джерел:

1. Ситник Н.С, Козак С.І. Роль малого та середнього бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки України. Економіка та управління національним господарством. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/26_1_2018/18.pdf (дата перегляду 05.03.2023)
2. Ковальов Є.В. Вплив малого, середнього і великого бізнесу на конкурентоспроможність економіки URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162893851.pdf> (дата перегляду 05.03.2023)
3. Міца В. В. Роль малого підприємництва у економічному і соціальному розвитку громад. Економічна наука. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2016/6.pdf (дата перегляду 05.03.2023)

Науковий керівник - **Крилова І. Г.**,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна